

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17055

Områdesnamn: Sandviken

Kommun: Årjäng

Kartblad: I0B NV (101 3), I0B NO (101 4)

Area: 350 ha

Naturgeografisk region: 21a Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap - Dalslandsområdet

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Sprickdalslandskap

Riksvärde:

skalbank		

Värdeomdöme: Området rymmer de största och delvis nordligaste fynden av skalgrus-bankar som finns väster om Väneren. Fyndigheterna illustrerar landskapets utveckling under den korta period då Vänerbäckenet stod i förbindelse med Västerhavet via Oslofjorden.

Huvudkriterier: A

Förutsättningar för bevarande: Tåkt, schaktning, vägdragning och andra ingrepp i marken kan begränsa områdets naturvärden. Särskild planläggning av sådana arbetsföretag bör ske. Då ytterligare skalförekomster kan finnas utöver de nu kända bör närmare detaljinventeringar ske.

Säkerställande:

Områdets huvuddrag: När inlandsisens kant - vid avsmältningen - nått norra delen av St Le - Lelångens sjösystem frilades ett ca 10 km brett sund längs riksgränsen. Under den tidsrymd av 1 000 år som detta sund existerade hade således Vänerbäckenet en västlig förbindelse med Västerhavet via Idefjorden och Oslofjorden. I det dåvarande skärgårdslandskapet fanns mycket goda förutsättningar för en marin molluskfauna att massproduceras. De optimala förhållandena varade under ett par hundra år, kanske 400 år. Inom hela sjösystemet har man funnit ett 40-tal arter av mollusker - musslor, snäckor och havstulpaner. Skalbanken vid Sandviken är den största skaljordsförekomsten i västra Värmland. Kol 14-datering på skalprover från olika lokaler har givit åldrar mellan 9 800 och 9 600 år.

Som en exklav cirka 1,5 mil norrut ligger ytterligare en skalgrusbank, nämligen "Hulabäcksröset".

Detta delobjekt har ringa omfattning men är av speciellt intresse och bör därför ingå i riksobjektet. Lokalen vid Hulabäcksröset synes vara den nordligast och högst (171 m ö h) belägna förekomsten av detta slag. Den torde därför ha speciellt intresse vid tolkningen av landhöjningsförloppet i regionen.

Anmärkningar:

Referenser:

Fredén, C 1986

Quaternary marine shell deposits in the region of Uddevalla and lake Vänern. SGU rapporter och meddelanden nr 46.

Malmberg-Larsson, I 1960

Skalbanksstudier i sydvästra Värmland. Uppsats för proseminariet i geografi vid Göteborgs Universitet den 6 april 1960.

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019